

Van gelatenheid naar strijdlust

Partners Broederlijk Delen in Burkina Faso verdedigen en versterken familiale landbouw

- ▶ Grote spelers streven naar schaalvergroting in de landbouw
- ▶ Burger heeft meer baat bij alternatief model
- ▶ Broederlijk Delen bracht zeven Burkinese partners samen aan tafel

Jozefien VAN HUFFEL

Vandaag, op Aswoensdag, trekt Broederlijk Delen de vastencampagne op gang. Die draait dit jaar om het West-Afrikaanse land Burkina Faso. „We wilden focussen op voedsel en op keuzes maken in moeilijke omstandigheden”, zegt programmaverantwoordelijke Suzy Serneels. „Beide zijn er bij uitstek actueel.”

Zoals de slogan *Stort regen voor Burkina Faso* suggereert, zijn die omstandigheden enerzijds klimatologisch. In het noorden van het land duurt het regenseizoen vier maand. Die tijd hebben de mensen om voor het hele jaar in hun voedsel te voorzien. De impact van de klimaatverandering maakt dat nog moeilijker.

Anderzijds is er amper steun voor familiale boeren. De overheid zet in op grootschalige, geïndustrialiseerde landbouw. Serneels: „Dat is het beeld dat ze kent uit het Westen. Het is ook het model dat de Wereldbank en grote investeringsfondsen voorstaan. Het is nu eenmaal makkelijker enkele grote boeren te steunen dan vele kleine.”

Nochtans doet Burkina Faso het wat zelfvoorzienendheid betreft niet slecht. Het land produceert negentig procent van zijn voed-

sel zelf. „Het zuiden heeft echter een overschot, het noorden een tekort en het voedsel raakt door gebrek aan infrastructuur niet waar het nodig is”, zegt Serneels. Broederlijk Delen werkt daarom in vijf noordelijke provincies samen met zeven partnerorganisaties. Die leren onder meer duurzame landbouwtechnieken aan en werken aan de diversifiëring van activiteiten, zodat mensen ook in de droge maanden iets verdienen aan tuinbouw, de verwerking van landbouwproducten en kleinschalige veeteelt.

„Belangrijk is dat vrouwen en jongeren ook betrokken zijn”, zegt Serneels. „Traditioneel werken zij mee, maar hebben ze minder toegang tot grond en minder medezeggenschap. De Unie van Naamgroepen van Koumbri, die zeventuizend boeren verenigen, leert gezinnen bijvoorbeeld op een meer harmonieuze manier beslissingen te nemen. Mannen staan er soms huiverig tegenover, maar het heeft ook voor hen voordelen. Ze dragen de verantwoordelijkheid voor het levensonderhoud niet meer alleen.”

„Basisorganisaties houden ngo's met de voeten op de grond”

De voorbije jaren bracht Broederlijk Delen de diverse partners dicht bij elkaar. „Makkelijk was dat niet, want sommige zijn basisorganisaties met mensen die niet kunnen lezen of schrijven, andere zijn ngo's geleid door universitaires. Toch stelden we een gezamenlijk programma op”, zegt Serneels.

Daarin beslisten de organisaties onder meer om nog meer

aandacht te hebben voor jongeren. „De helft van de bevolking is zeventien of jonger, maar pas als je dertig bent, heb je iets te zeggen. Er is geen werk voor jongeren met een diploma en geen grond voor jongeren zonder”, schetst Serneels. „Dat maakt van hen een groep waarop je moeilijk greep krijgt. Daarom trokken we ODJ aan als nieuwe partner, een organisatie die jongeren van alle geledingen organiseert rond concrete problemen die hen aanbelangen. De opdeling en verkoop van grond bijvoorbeeld, waardoor mensen die ergens al lang wonen moeten vertrekken.”

In het algemeen leren de partners van elkaar. Serneels: „Basisorganisaties weten goed wat de problemen zijn en houden de ngo's met de voeten op de grond. Tegelijk weten ze nu waar ze welke expertise vinden.” Ook ontdekten de organisaties dat ze niet alleen staan. Naar schatting de helft van het grondgebied van Burkina Faso is in concessie gegeven voor exploratie naar goud. Waar mijnen openen, worden dorpingen uitgekocht. Lijkt de vergoeding aanvankelijk behoorlijk, anderhalf jaar later hebben ze niet zelden geld noch grond. „Toen de naamgroepen vernamen dat er ook in hun regio een mijn zou komen, reageerde ze aanvankelijk gelaten. Het gebeurde boven hun hoofden en ze dachten dat ze het enkel konden ondergaan”, zegt Suzy Serneels. „Aan tafel met organisaties die het gewoon zijn actie te voeren, beseften ze dat ze het niet moesten pikken. Die mentaliteitswijziging was er niet zonder samenwerking.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

Mogen vrouwen enkel meewerken, of krijgen ze ook medezeggenschap? © Thomas De Boever

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Minder en meer

„Wie aanstaande zondag naar de eucharistieviering gaat, zal daar de bekende evangelielezing horen over de veertig dagen die Jezus in de woestijn doorbracht. Lezers die zo lang niet willen wachten, kunnen het verhaal alvast (her)ontdekken op bladzijde 18 in deze *KERK & leven*. Onze onvolprezen Bijbelkenner Luc Devischer trakteert u ook deze week op zijn deskundige – en altijd een beetje uitdagende – toelichting. „Er is nog werk aan de winkel”, drukt hij ons op het hart.

En gelijk heeft hij. De jaarlijkse vastentijd, die vandaag begint, is een prima moment om dat werk ter harte te nemen. We worden veertig dagen lang geroepen om wat dicht bij Jezus aan te schuiven en Hem te vergezellen bij zijn verblijf in de woestijn. Dat moet u niet letterlijk nemen, want veel woestijnen zult u in onze contreien niet aantreffen. Die dorre gebieden staan natuurlijk symbool voor een soberheid die ruimte creëert voor bezinning en bekering.

Soberheid dus. Geen vanzelfsprekende houding in een welvarende samenleving die baadt in overvloed. Staan we daar wel eens bij stil, hoe bereikbaar die overvloed is geworden? Onze winkels puilen uit van nuttige en nutteloze goederen. We kunnen zelfs alles online kopen, vanuit onze luie stoel, met een paar muisklikken en een creditkaart. Er worden voortdurend nieuwe diensten en producten bedacht om behoeften te vervullen waarvan we niet eens wisten dat ze bestonden.

Nu kan dat allemaal erg prettig zijn, maar niet alles wat leuk is, is belangrijk. De vasten daagt ons uit om het veertig dagen lang met minder te doen en zo stil te staan bij wat echt van tel is.

De vroege christenen namen de vasten erg letterlijk en aten de hele dag niets, tot zonsondergang. Pas in de middeleeuwen liet de Kerk toe om overdag één maaltijd te nuttigen. De hedendaagse Kerk stelt zich intussen een stuk soepeler op, waardoor ze voor gelovigen de kans creëert zelf op zoek te gaan naar zinvolle manieren om de vasten in te vullen.

Voor veel mensen blijft de vasten allereerst een periode van 'minder'. Minder consumeren, minder luxe, minder overvloed. We laten dingen achterwege, tonen meer karakter, onthechten ons. De seculiere samenleving speelt daar trouwens op in, met onder meer de actie *veertig Dagen Zonder Vlees*. Ook de hedendaagse mens heeft onmiskenbaar behoefte aan perioden van soberheid om zich te bezinnen of stil te staan bij de eigen levensstijl. De grens tussen religie en samenleving is veel kleiner dan sommigen denken.

De vasten kan echter ook een tijd van 'meer' zijn. Traditioneel was dat een tijd van meer gebed, meer boetedoening, meer tijd voor God. Ook in de hedendaagse samenleving blijven die zaken zinvol. Ze worden echter aangevuld met andere doelstellingen. De vasten kan een geschikte periode zijn om meer tijd te maken voor wat we te weinig doen, of voor wie we al te vaak verwaarlozen. Een periode waarin we extra inspanningen leveren, attenter en opmerkzamer zijn.

KVLV bijvoorbeeld, roept ook dit jaar op om deel te nemen aan haar actie *40 dagen geven* (zie www.kvlv.be/40dagengeven). Daarmee speelt de grootste vrouwenvereniging van Vlaanderen perfect in op een hedendaagse manier om de vastentijd te beleven. De idee om te delen met anderen, die we ook terugvinden bij Broederlijk Delen, is doordrongen van christelijke waarden, maar kan ook aantrekkelijk zijn voor wie wat verder van de Kerk staat.

De actie van KVLV is natuurlijk slechts één mogelijkheid om de vasten aan te pakken. Het belangrijkste blijft de gedachte dat de veertigdagentijd niet enkel draait om wat we minder doen, maar ook, en misschien zelfs vooral, om wat we meer doen. ”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be